

Zápis

z průběhu veřejného projednání

**návrhu koncepce „Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020“
a vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví**

dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Místo konání: Krajský úřad Liberecké kraje, U Jezu 642/2a 461 80 Liberec 2

Čas konání: 25. 6. 2014 od 14.00 hodin

Účastníci veřejného projednání:

Za předkladatele koncepce: Ivana Hujerová, členka Rady Libereckého kraje, pověřená řízením rezortu hospodářského a regionálního rozvoje, evropských projektů a rozvoje venkova

Mgr. Michael Otta, KÚ Libereckého kraje, vedoucí odboru regionálního rozvoje a evropských projektů

RNDr. Ivana Pecháčková, KÚ Libereckého kraje, vedoucí oddělení rozvojových koncepcí, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů

Za zpracovatele Vyhodnocení: Ing. Bohumil Sulek, CSc., držitel osvědčení odborné způsobilosti dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

RNDr. Radim Misiáček, RADDIT consulting s.r.o., člen týmu zpracovatele Vyhodnocení, moderátor jednání

Za MŽP ČR Ing. Klára Soukupová, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Další přítomní: dle prezenční listiny (příloha zápisu)

Program jednání:

1. Zahájení – Mgr. Michael Otta, KÚ Libereckého kraje, vedoucí odboru regionálního rozvoje a evropských projektů
2. Úvodní slovo - Ivana Hujerová, členka Rady Libereckého kraje, pověřená řízením rezortu hospodářského a regionálního rozvoje, evropských projektů a rozvoje venkova
3. Stručné představení procedury SEA – RNDr. Radim Misiáček, zástupce týmu SEA

4. Prezentace návrhu koncepce „Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020“ – RNDr. Ivana Pecháčková, KÚ Libereckého kraje, vedoucí oddělení rozvojových koncepcí, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů
5. Prezentace Vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP životní prostředí a veřejné zdraví dle zákona č. 100/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů – autorizovaná osoba ing. Bohumil Sulek, CSc.
6. Diskuse
7. Zakončení, včetně informace o dalším postupu procedury SEA – Mgr. Michael Otta, RNDr. Radim Misiáček

Z jednání byl pořízen zvukový záznam.

Ad 1:

Mgr. Michael Otta přivítal účastníky veřejného projednání a vysvětlil cíle zpracování „Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020“, která by měla být strategickým rámcem pro následné konkrétní aktivity/projekty rozvoje kraje v následujícím programovém období. Současně upozornil na možnost dodatečného vznášení připomínek.

Ad 2:

Ivana Hujerová poděkovala účastníkům veřejného projednání za účast a informovala je o procesu přípravy Programu, zapojení klíčových aktérů a veřejnosti a ocenila zájem i aktivitu klíčových aktérů při náročné, dlouhodobé přípravě. Dále ocenila zástupce krajského úřadu, především odboru regionálního rozvoje.

Ad 3:

RNDr. Radim Misiáček informoval o dosavadním průběhu procesu SEA, cílech veřejného projednání a o dalších obligatorních krocích procedury. Upozornil, že připomínky z veřejného projednání budou vypořádány a využity k přípravě Stanoviska SEA, a že přítomní mohou zasílat své připomínky na adresu odboru Posuzování vlivů na ŽP a integrované prevence MŽP ČR do pěti dnů od konání VP, tedy do 1. 7. 2014 (při striktním dodržení zákonné lhůty by se jednalo o 30. 6. 2014, ale při jednání byl uveden tento termín a připomínky odeslané 1. 7. 2014 budou do vypořádání připomínek zahrnuty).

Ad 4:

RNDr. Ivana Pecháčková představila z pozice předkladatele koncepce strukturu a obsah návrhu Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020, včetně jeho návrhové části. Na závěr své prezentace informovala přítomné, že Liberecký kraj obdržel jako člen Národní sítě MAS razítko dobré praxe za projednávání návrhu Programu s veřejností.

Ad 5:

Ing. Sulek prezentoval výsledky Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně legislativního rámce, stručných závěrů Vyhodnocení a návrhu stanoviska ke koncepci. Součástí prezentace byla především informace o vyhodnocení vlivů globálních a strategických cílů, rozvojových priorit a aktivit na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně vyhodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000.

Dle návrhu stanoviska, obsaženého ve Vyhodnocení, lze předloženou koncepci za podmínky dodržování navržených zmírňujících opatření a využití environmentálních kritérií výběru projektů doporučit ke schválení a následné realizaci. Na základě těchto závěrů bylo zpracovatelem Vyhodnocení navrženo vydání souhlasného stanoviska ke koncepci.

Ad 6 - stručný záznam diskuse:

Zdenek Joukl (ČSOP Štěpánka Desná)

- a) ocenil způsob přípravy Programu, zejména zapojení osob mimo KÚ LK. Nicméně se domnívá, že Program stejně vznikl seshora (od vize po projekty nakonec). Domnívá se, že by postup měl být opačný, tedy shromáždit projekty (vyslat do terénu 50 úředníků a sbírat náměty) a následně řešit problémy a následně je seskupit do opatření. Následně uvedl několik příkladů, jak by se měl Program tvořit (např. na příkladu dopravy).
- b) má pocit, že Program je málo konkrétní, vše je jen vize, chybí konkrétní řešení. Např., že by byl uveden problém, cíl, termín, zodpovědnost. Je dobře, že se přípravy všichni účastnili, ale chce to konkrétnější řešení. Jinak jde jen o pohádku. Domnívá se, že by jedním z cílů Programu mělo být vymístění dopravy z center měst, aby se snížil vliv dopravy na ŽP a zdraví (emise, hluk). V Programu by uvedl konkrétní opatření, která by situaci řešila (např. úpravou termínu čištění silnic).
- c) v Programu postrádá část věnovanou kultuře
- d) v Programu postrádá cíle zlepšení ŽP na rozdíl od reakce Programu na problémy ŽP. Jako příklad opět uvádí dopravu v centrech měst, která působí mj. i škody na zdraví, včetně rakoviny. Cílem strategie by tedy mělo být i zvýšení kvality života. Obává se, že se podněty přejdou mlčením, aby se Program nemusel dopracovávat.

Na uvedené připomínky, dotazy a návrhy postupně odpovídali zástupci předkladatele i zpracovatele SEA:

- ad a) – Program byl vytvořen dle principů strategického plánování, které jsou založeny právě na tvorbě od vize po aktivity. *(Pozn. zpracovatele zápisu: viz např. aktuální manuály tvorby IPRÚ / ITI a většina metodik zpracování strategií, strategických plánů a programů).*
- ad b) – Program je záměrně obecnějšího charakteru, protože detaily budou rozpracovávat následné koncepce. Na druhé straně i v této míře podrobnosti Program obsahuje řadu konkrétních aktivit, projektů – např. v oblasti dopravy konkrétní úseky silnic. Problematice dopravy a životního prostředí je v Programu věnována dostatečná pozornost, nicméně se jedná o problematiku natolik významnou, že by Program mohl být, dle názoru zpracovatelů vyhodnocení, v rámci jeho dopracování v rámci procedury SEA o problematiku vymístění dopravy z center měst doplněn.
- ad c) – návrh Programu se zabývá i problematikou kultury, možná je program prezentován v jiné podobě, než by autor podnětu očekával, nicméně se jedná o výsledek práce pracovních skupin, následně interpretovaný zpracovatelem Programu. Konkrétně opatření B4a se zaměřuje na podporu kulturních zařízení a služeb, uměleckých aktivit a zájmové činnosti obyvatel. Cíle a konkrétní opatření v oblasti kultury tedy v Programu obsaženy jsou.
- ad d) – v Programu jsou uvedena i taková opatření a aktivity, jejichž cílem je zlepšení stavu životního prostředí kraje. Tato rozvojová opatření jsou označena jako D1, D2, případně další opatření ve strategickém cíli „D – Zdravé životní prostředí bez zátěží“. Z principu procedury SEA ovšem vyplývá, že je potřeba se především věnovat předcházení, snižování či eliminaci negativních vlivů na ŽP. Navíc je v Programu zdůrazněno environmentální vzdělávání, výchova a osvěta, které je jedním z mála možností řešení některých typů problémů (spalování nekvalitních paliv a odpadů v domácích topeništích).

Karla Srbová reagovala na předchozí příspěvky tak, že měla tu čest se zpracování Programu účastnit (PS rozvoj venkova), celý vývoj sledovala a oceňuje přístup zpracovatelů i předkladatele

Programu. Doporučuje těm, kteří mají pocit, že v dokumentu něco chybí, aby si jej přečetli od začátku do konce, protože jednotlivé části jsou provázány a informace jsou uváděny v té části dokumentu, kde je potřeba, a neopakují se zbytečně ve všech částech. Nelze tedy reagovat ad hoc jen na konkrétní kapitolu bez znalosti ostatních. Dle názoru autorky připomínky se jedná o „úžasné, smysluplné dílo“ a je ráda, že se na něm mohla podílet.

Dále zareagovala na část e) předchozího dotazu s tím, že životnímu prostředí je v Programu věnována dostatečná pozornost.

Mgr. Otta autorce připomínky poděkoval a konstatoval, že podrobnost Programu je z hlediska jeho účelu dostatečná. Zpracovatelé se snažili udržet plánovanou strukturu Programu a rozdělit obsah mezi jednotlivá opatření

Zdenek Joukl (ČSOP Štěpánka Desná) - v Programu mu chybí konkrétní opatření, které by se dalo zahájit okamžitě a rok 2014 již byl zahájen.

Mgr. Otta upozornil, že při zpracování Programu je potřeba dodržet pyramidální strukturu, takže bylo nutno omezit počet opatření na 25. Proto nebylo možné, aby se v Programu objevila všechna opatření, která by tam někdo rád viděl. Pokud se týká podrobností, na příkladu dopravních aktivit je vidět, že v Programu uvedeny jsou, byť vzhledem k charakteru Programu a jeho platnosti na 7 let nemohou být uváděny všechny detaily pro jednotlivé projekty (a cituje jednotlivé projekty obchvatů z Programu). Podrobnost je tedy dostatečná.

Josef Šikola (Kokonín, o. s.) se dotázal zpracovatelů SEA, zda při Vyhodnocení respektovali návrh novely zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, který se v současnosti projednává a k němuž proběhla diskuse na MŽP.

Ing. Sulek odpověděl, že zpracovatelé se mohou řídit pouze platnými verzemi právních předpisů. Vývoj legislativy sice bedlivě sledují, ale dosud neschválené předpisy nemohou při zpracování Vyhodnocení používat.

Milan Turek (pracovník v cestovním ruchu) upozornil, že Program je racionálním dokumentem, který tvoří dobrý základ. Na druhé straně chce upozornit na určitou polaritu, která dnes v kraj vzniká, zejména v souvislosti s církevními restitucemi. Společnost, která je založena na prožitku, nemůže být založena na emocích. Preferuje se IQ a nebere se v úvahu emocionální inteligence (EQ). Vzniká rozpor v tom, že nejde jen o to, co lidé vidí v možnostech státu, ale ve svých možnostech. Příkladem je, že v Libereckém kraji dochází ke zmrtvýchvstání sakrálních staveb, které se stávají kulturními centry a lidé se stávají spontánnějšími a tento vývoj ovlivňuje rozvoj kraje.

Paní Hujerová chápe názory autora připomínky, ale domnívá se, že parametr IQ je pro tuto fázi zpracování Programu důležitější a parametr emocionální inteligence (EQ) nastoupí, až ve fázi tvorby projektů, které budou reflektovat aktivity. Souhlasí s tím, že lidé hledají své kořeny, hledají své místo v životě a Program jim i pro tento rozvoj poskytne prostor. Důležitým nástrojem také budou integrované studie rozvoje území pro místní akční skupiny (v kraji jich je 9).

Ivana Kvapilová připojila několik reflexí na obsah Programu i předchozí diskusi:

- a) domnívá se, že lidé spalují odpad a činí i další prohřešky proti životnímu prostředí, protože žijí v bídě, a proto je potřeba jim vytvořit podmínky, aby se mohli důstojně žít. Pokud se jim podmínky nevytvoří, budou dál dělat, co dělají (ve smyslu znečišťování ŽP), aby přežili.

b) další zamyšlení se týká nemoci, neboť problematika zdraví je významná. Stále je dovoleno, aby v potravinách bylo množství přísad, označených písmenem „E“. V tomto případě jde o život, stále je to povoleno. Je potřeba si uvědomit, že život je to nejcennější, co nám bylo dáno a je potřeba udělat vše pro to, aby se nemoci vymýtili.

ad a) RNDr. Misiáček nesouhlasí s tézí, že chudoba opravňuje k porušování zákonů (analogie krádeží zdůvodňovaných nedostatkem peněz), navíc když zmiňované aktivity ohrožují zdraví těch, které předpisy ŽP sami porušují, jejich rodin a ostatních občanů. Navíc ČR panuje v příjmech obyvatel největší rovnost ze všech zemí EU (nejmenší podíl obyvatel ohrožených chudobou).

ad b) Problematika kvality potravin, zejména z hlediska schváleného označení surovin a jejich součástí není předmětem Programu.

Zdenek Joukl (ČSOP Štěpánka Desná) doplnil své předchozí dotazy námětem, že redukcí dopravy ve městech by neměl řešit kraj, ale MŽP. MŽP by mělo řešit, jak zlepšit ovzduší a pověřit některého z úředníků, aby se tomuto problému věnoval.

Ing. Soukupová informovala, že je z odboru posuzování vlivů na ŽP, takže nechce hovořit za kolegy z odboru ochrany ovzduší. Nicméně v ČR existuje národní program ochrany ovzduší, stejně jako programy krajské, které uvedenou problematiku řeší. Aktualizace těchto programů je také posuzována prostřednictvím SEA a je potřeba sledovat příslušnou stránku MŽP (*Pozn. zpracovatele zápisu: jedná se o připomínku směřovanou na ústřední orgán veřejné správy, nikoliv na obsah Programu*).

Miloš Matoušek (Cyklisté liberecka) doporučuje prosazovat udržitelnou mobilitu, která vede ke snížení hluku a emisí nejen ve městech. Navrhuje snižovat stáří vozového parku prostřednictvím ekologických daní, viz např. návrh ekologické daňové reformy na www.chytraenergie.cz. Dále podporuje car sharing a jiné metody snižování vlivů dopravy na ŽP.

Mgr. Otta poděkoval za uvedení námětu do diskuse.

Ad 7)

RNDr. Radim Misiáček upozornil na další průběh projednávání SEA a připomněl možnost zaslání připomínek písemně či e-mailem nejpozději do 5ti dnů ode dne konání VP na adresu MŽP ČR.

Ing. Michael Otta zrekapituloval průběh veřejného projednání a poděkoval za účast. Následně na základě souhlasu přítomné zástupkyně MŽP ČR ukončil veřejné projednání.